

ת"פ 60756/11/15 - מדינת ישראל נגד מואנס גוהר

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 60756-11-15 מדינת ישראל נ' גוהר

מת 60770-11-15

לפני כבוד השופטת רונית בש	מדינת ישראל
המאשימה	
נגד	
הנאשם	מואנס גוהר

גזר דין

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בעובדות כתב האישום שתוקן במסגרת הסדר טיעון בין הצדדים, אשר לא כלל הסכמה לעניין העונש, בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, בצוותא חדא, לפי סעיפים 333, 335(א)(1)(2) ו-29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) וכן בעבירה של חבלה במזיד ברכב, בצוותא חדא, עבירה לפי סעיפים 413ה' ו-29 לחוק העונשין.

2. כעת, לאחר שהוגש תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם ונשמעו טיעוני באי כוח הצדדים לעניין העונש, אפנה אל מלאכת גזירת הדין.

כתב האישום המתוקן (להלן גם: כתב האישום)

3. ביום 14.11.15, בשעה 13:50, או סמוך לכך, נסע ב ע יליד 1991 (להלן: המתלונן) ברכב מסוג פולקסווגן אשר בבעלות אמו- נואל ע, ובו נהג נאדם שהאב ונסעו בו גם באדר גוהר, הקטין א.ע. יליד 1998, הקטין ק.נ. יליד 1999 והקטין מ.ד. יליד 2007, זאת מאולם האירועים "רדואן" בכפר קרע בדרכם לבתיהם בג'סר א- זרקא.

4. במרחק של מספר מאות מטרים מהאולם, הגיחו שני רכבים, האחד מסוג מרצדס והשני מסוג פורד פוקוס, אשר חסמו את דרכו של רכב הפולקסווגן (להלן: החסימה). עם ביצוע החסימה, יצא הנאשם מהמרצדס כשהוא אחז באלת עץ, הדומה למקל של טוריה, ויחד עמו יצאו נוסעים נוספים שאחזו במקלות עץ עבים, הדומים למקלות של טוריה כשאחד מהם אחז בג'ק של רכב. הנאשם והנוסעים הנוספים ניגשו אל הפולקסווגן והחלו להכות בחלונות הרכב ובשמשה הקדמית, עד שחלקם התנפצו ונסדקו, זאת על מנת להטיל אימה על יושבי הרכב ולגרום נזק לרכב.

5. בשלב הזה, יצא המתלונן מהפולקסווגן, ואז מי מהנוכחים היכה בראשו של המתלונן. כתוצאה מכך, נחבל

עמוד 1

המתלונן בראשו ונפל ארצה. בעודו שוכב על הקרקע, הנאשם שאחז באלת עץ והנוסעים הנוספים שאחזו במקלות, הכו את המתלונן בצוותא באמצעות חפצים אלו בכל חלקי גופו. מיד לאחר מכן, עזבו הנאשם והנוסעים הנוספים את המקום בניסיעה במרצדס וגם רכב הפורד נסע מהמקום.

6. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, אותם ביצע בצוותא עם אחרים, נגרמה למתלונן חבלת ראש שכללה דימום תוך מוחי פרונטלי מצד שמאל עם המטומה חוץ גולגולתית באותו אזור עם קו של שבר באותו מקום, וכן דימום סבדוראלי בהיקף ההימספריה השמאלית באזור פרונטלי משמאל. כמו כן, נגרם למתלונן שבר ביד ימין וידו גובסה, וכן נגרם לו פצע בראש מצד ימין. כתוצאה מחבלת הראש ועד מועד הגשת כתב האישום, סבל המתלונן מליקוי בדיבור ומגמגום. המתלונן אושפז בבית חולים "הלל יפה" ביום 15.11.15, ולמחרת הועבר להמשך טיפול ואשפוז בבית החולים "שיבא" עד לשחרורו לביתו ביום 17.11.15.

תסקירי שירות המבחן

7. מתסקירו הראשון של שירות המבחן עולה, כי הנאשם הוא כבן 21, רווק, מתגורר בבית הוריו בכפר קרע ועובד בעבודות עפר. הנאשם היה נתון בגין תיק זה במעצר, ולאחר מכן נעצר באיזוק אלקטרוני בבית דודתו ברהט, במסגרת של מעצר בית. בהמשך, הוסר האיזוק האלקטרוני והנאשם המשיך לשהות במעצר בית מלא בכפר ערעה. כיום הנאשם נתון במעצר בית לילי בביתו.

8. ממקרא התסקיר עולה, כי הנאשם גדל במשפחה נורמטיבית ויציבה. עם זאת, על רקע סכסוך במשפחת אביו, נאלצה המשפחה לעזוב את הכפר ג'אסר א-זרקא, שם גדל הנאשם ולעקור לכפר קרע. שירות המבחן התרשם, כי לסכסוך הנ"ל הייתה השפעה על הנאשם, וכי נראה כי הוא מזדהה עם ערכים של הרתעה ופעולת גמול הנהוגות בסביבתו.

9. עוד עולה מתסקיר שירות המבחן, כי לחובת הנאשם הרשעה קודמת אחת מיום 2.4.15 בגין עבירת אלימות כלפי נער אחר עמו היה מצוי הנאשם בסכסוך. בגין כך נדון הנאשם, בין היתר, לצו מבחן למשך שישה חודשים ולצו של"צ. באשר לעבירות שבפנינו, התרשם שירות המבחן בתסקירו הראשון, כי הנאשם מודה באופן פורמלי במיוחס לו בכתב האישום המתוקן. הנאשם הבהיר לשירות המבחן, כי הוא אינו מכיר את המתלונן באופן אישי, וכי למיטב ידיעתו, קיים סכסוך בין המתלונן לבין אחד מהמעורבים האחרים באירוע. הנאשם הוסיף וסיפר, כי לא היה מעורב בתכנון הפגיעה במתלונן, וכי תקף אותו באופן ספונטני, בצוותא עם האחרים. שירות המבחן ציין, כי ניכר עיסוק רב מצדו של הנאשם בהשלכות ההליך הפלילי לגביו. כן צוין בתסקיר, כי הנאשם עוסק בהשלכת האחריות למעשיו על כתפיהם של המעורבים האחרים. שירות המבחן הוסיף וציין, כי הנאשם מגלה אמפטיה קוגניטיבית כלפי מצבו של המתלונן, תוך שמירה על ריחוק רגשי מנזקיו. שירות המבחן סבור, כי הסיבה לכך טמונה בפער בין ראיית הנאשם את עצמו כאדם נורמטיבי ומתפקד לבין האלימות החמורה בה נקט. הנאשם שלל סכסוך פעיל עם המתלונן והציג בפני שירות המבחן "הסכם סולחה" מיום 8.6.17, במסגרתו נדרש לשלם למתלונן סכום של 15,000 ₪ בגין נזקיו הרכושיים והפיזיים. כן הציג הנאשם בפני שירות המבחן שוברי תשלום, המעידים על תשלומים למתלונן בחודשים יולי ואוגוסט, על פי ההסכם הנ"ל.

10. שירות המבחן ציין את התרשמותו החיובית מיכולותיו המילוליות והקוגניטיביות של הנאשם. מנגד, במסגרת גורמי הסיכון, ציין שירות המבחן את השימוש החוזר באלימות מצדו של הנאשם, חרף השתתפותו במסגרת טיפולית בשירות המבחן לנוער. שירות המבחן העריך בתסקירו הראשון, כי בשל הישנות עבירות אלימות מצדו של הנאשם, ברמת חומרה גבוהה, תוך שימוש בנשק קר, קיים קושי מצדו של הנאשם לווסת את דחפיו התוקפניים בעת אירועים מעוררי דחק ובעיקר בהיותו נתון להשפעה חברתית. לפיכך, ציין שירות המבחן בתסקיר הראשון, כי קיים סיכוי במדרג בינוני להישנות התנהגות אלימה ע"י הנאשם, זאת ברמת חומרה בינונית.

11. עם זאת, שירות המבחן התרשם, כי הנאשם מסוגל לזהות, באופן ראשוני, את הגורמים להתנהלות האלימה ופורצת הגבולות. הנאשם אף ציין בפני שירות המבחן את קשייו לזהות מצבי סיכון, להתנהל במסגרת של סכסוך וכן לבנות קשרים חברתיים, באופן שלא יעמיד אותו בפני סיכון להתנהגות פורצת גבול. הנאשם הביע בפני שירות המבחן נכונות להשתלב בהליך טיפולי במסגרתו. להערכת שירות המבחן, השתלבות הנאשם במסגרת טיפולית קבוצתית תסייע להפחתת הסיכון להישנות התנהגות עוברת חוק על-ידו.

12. בסיכומו של דבר, עולה מהתסקיר הראשון, כי בענישה שתכלול שילוב של רכיבים הרתעתיים, מוחשיים ושיקומיים, יש כדי להפחית את הסיכון הקיים להישנות עבירות דומות בעתיד ע"י הנאשם. הומלץ בתסקיר, כי במידה שבית המשפט ייתן את הבכורה לשיקולי השיקום, חרף חומרת העבירות והפגיעה הפיזית במתלונן, אזי יש מקום להטיל על הנאשם צו מבחן למשך 18 חודשים, במסגרתו הוא ישולב במסגרת של טיפול בשירות המבחן, זאת בצד ענישה מוחשית של מאסר בפועל שירוצה בדרך של עבודות שירות, מאסר על תנאי מרתיע ופיצוי למתלונן.

13. בתסקיר המשלים שנערך ביום 19/12/2017 ציין שירות המבחן, כי מאז ביצוע העבירות שבפנינו, לא נפתחו נגד הנאשם תיקים במשטרת ישראל. עוד צוין כי בראשית חודש נובמבר 2017, שולב הנאשם בשירות המבחן בקבוצת צעירים הדוברת ערבית, המתכנסת אחת לשבוע ומיועדת לאוכלוסיית צעירים עוברי חוק דוברי השפה הערבית. מטרת הקבוצה הינה לסייע באיתור הגורמים שהובילו לביצוע העבירות, תוך התייחסות להקשרים החברתיים והתרבותיים הייחודיים לצעירים מהמגזר הערבי. מנחת הקבוצה דיווחה לקצינת המבחן, כי הנאשם מגיע, כנדרש, למפגשים ולוקח חלק בדיונים הקבוצתיים. כן העריכה מנחת הקבוצה כי הנאשם הוא בעל יכולת לבחון את התנהגותו ובחירותיו באופן ביקורתי ולקיים דיאלוג. נוכח שיתוף הפעולה של הנאשם, במסגרת הקבוצה הטיפולית ובהינתן שיתוף הפעולה עם קצינת המבחן, שב שירות המבחן בתסקירו המשלים ומבהיר כי בהשתלבותו של הנאשם בטיפול יש כדי להפחית מהסיכון להישנות עבירות דומות על ידו, ככל שיתמיד וימשיך לשתף פעולה. נוכח העובדה כי הנאשם מצוי בעיצומו של הליך טיפולי, מבהירה קצינת המבחן בתסקיר המשלים, כי די בתקופת מבחן למשך 12 חודשים, זאת תוך הארכת המאסר המותנה והטלת צו של"צ על הנאשם בהיקף של 300 שעות. בנקודה זו מודגש, כי צו השל"צ יהווה עבור הנאשם עונש חינוכי אשר יש בו כדי להקטין סיכון להישנות ביצוע העבירות, באמצעות תרומה לחברה.

ראיות המאשימה לעונש וטיעוניה לעונש

14. ב"כ המאשימה הגיש בתיק זה את גיליון המרשם הפלילי של הנאשם (ט/2), המלמד כי לחובתו הרשעה קודמת

אחת שניתנה בבית המשפט לנוער בגין עבירות שעניינן פציעות בנסיבות מחמירות והחזקת סכין שלא כדין. על הנאשם הושתו באותו תיק צו של"צ למשך 80 שעות, צו מבחן למשך 6 חודשים, התחייבות כספית להימנע מביצוע עבירה, פיצוי לנפגע עבירה בסך של 4,000 ₪ וכן מאסר על תנאי לתקופה של 8 חודשים למשך שנתיים, לבל יעבור הנאשם עבירת אלימות מסוג פשע (ראו את כתב האישום וגזר הדין בתיק הנ"ל - ט/1). יובהר בנקודה זו, כי המאסר על תנאי הנ"ל הוא בר הפעלה בתיק זה.

15. ב"כ המאשימה הגיש את טיעוני המאשימה לעונש בכתב (ט/3) והוסיף וטען בעל-פה בדיון בפניי ביום 24/12/2017. בטיעוניו לעונש סקר ב"כ המאשימה את עובדות כתב האישום המתוקן ואת העבירות בהם הורשע הנאשם, תוך שציין כי העונש המרבי בצד עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, עומד על 14 שנות מאסר, ובצד העבירה של חבלה במזיד ברכב - 5 שנות מאסר. עוד ציין ב"כ המאשימה כי יש להשית על הנאשם עונש מתריע ומרתיע, וכן כי מעשיו של הנאשם מהווים התנהגות ברוטלית ואכזרית, מהווה בריונות ורצון לפגוע במתלונן, ללא כל התגרות מצדו, דבר המלמד כי לנאשם אין רסן וכבוד לחיי אדם ולשלמות גופו של אחר.

16. ב"כ המאשימה ציין כי הערכים החברתיים המוגנים הנפגעים במקרה דנן הם שלום ובטחון הציבור, הגנה על חיי אדם, זכות הקניין ושלמות הרכוש. עוד צוין כי לביצוע העבירות קדם תכנון של הנאשם וחבריו לפגוע במתלונן וברכבו. נטען כי חלקו של הנאשם בביצוע העבירה הוא כשל שותף מלא וכן צוין הנזק שנגרם למתלונן, כמתואר בכתב האישום בסעיף 5 לכתב האישום המתוקן.

17. עוד טען ב"כ המאשימה, כי על הנאשם הושת גזר דין בתיק הקודם אך מספר חודשים לפני שבוצעו העבירות שבפנינו, דבר המלמד בדבר היותו של הנאשם מסוכן לחברה, מה גם שלא היה במאסר המותנה שהושת עליו כדי להרתיעו מלבצע עבירות נוספות. ב"כ המאשימה הבהיר כי המאשימה מבקשת להפעיל את המאסר המותנה הנ"ל במצטבר לעונש המאסר בפועל שיושת על הנאשם בתיק זה, שכן לא קיים כל טעם מיוחד המצדיק את הפעלת המאסר המותנה או מקצתו, בחופף. כן ביקש ב"כ המאשימה להפעיל את ההתחייבות הכספית עליה חתם הנאשם בתיק הקודם בו הורשע, כאמור, זאת בנוסף ליתר רכיבי הענישה - מאסר בפועל, מאסר על תנאי משמעותי ופיצוי הולם למתלונן.

18. ב"כ המאשימה הפנה, בטיעוניו לעונש, להתרשמות שירות המבחן מהנאשם ולהערכתו כי קיים סיכון בינוני להישנות התנהגות אלימה מצד הנאשם בעתיד. לשיטתו של ב"כ המאשימה, אין מקום לקבל את ההמלצה הסופית של שירות המבחן בתיק זה, שכן עסקינן בפגיעה קשה ומשמעותית במתלונן הנובעת ממעשה אלימות חמור, דבר המצדיק ענישה מחמירה, אף שמדובר בנאשם ללא עבר פלילי. עוד נטען ע"י ב"כ המאשימה, כי השיקול השיקומי אינו שיקול יחיד, וכי יש ליתן משקל יתר בתיק זה לשיקולי ענישה אחרים כדוגמת ההרתעה והגמול, זאת גם נוכח העובדה ששירות המבחן לא נתן את המשקל הראוי לחומרת העבירה ולהרשעתו הקודמת של הנאשם.

19. ב"כ המאשימה הגיש פסיקה להמחשת עמדתה לעונש של המאשימה בתיק זה, אליה גם התייחס בטיעוניו הכתובים במסגרת סקירת מדיניות הענישה הנהוגה (ט/4). בסיכומו של דבר, נטען ע"י ב"כ המאשימה כי מתחם העונש ההולם בתיק זה לכלל העבירות שביצע הנאשם, נע בין 3 - 5 שנות מאסר בפועל בצירוף רכיבי הענישה הנלווים הנ"ל. כמו כן, ביקש ב"כ המאשימה להשית על הנאשם עונש ברף העליון של מתחם העונש ההולם הנ"ל.

20. ב"כ הנאשם הגיש במסגרת הראיות לעונש את הסכם הפשרה שנערך בינו ולבין המתלונן (נע/1) ולפיו סוכם כי הנאשם ישלם למתלונן בעשרה תשלומים סך של 15,000 ₪ בגין האירוע מושא כתב האישום, וכי יהא בכך כדי להסדיר את מלוא נזקיו של המתלונן, הן נזקי הגוף והן הנזק הרכושי שנגרם לרכב. כן צוין בהסכם הנ"ל, כי אין לאף אחד מהצדדים תביעה, דרישה או טענה כלשהי כלפי משנהו.

21. ב"כ הנאשם הגיש את טיעונו לעונש בכתב- נ/ע/2 וכן טען לעונש בעל-פה בדיון בפניי ביום 24/12/17. בפתח טיעונו לעונש העלה ב"כ הנאשם טענה של הגנה מן הצדק מסוג של אכיפה בררנית, בציינו, כי אך נגד הנאשם הוגש כתב אישום ואילו נגד יתר המעורבים באירוע לא הוגש כתב אישום כלל, זאת על אף שהמתלונן מסר, הן בעת מתן עדותו במשטרה והן במהלך עדותו בבית המשפט, את שמותיהם ופרטיהם המלאים של כל המעורבים בפרשה, תוך פירוט מלא של חלקם באירוע. עוד נטען לעניין זה, כי רק הנאשם התייצב לחקירה באופן מידי, ואילו יתר המעורבים היו בבריחה והתייצבו בתחנת המשטרה רק בחלוף כחודש וחצי, ואף על פי כן הם לא הועמדו, כאמור, לדין. ב"כ הנאשם טען, כי התנהלות הנ"ל של המאשימה הותירה בקרבו של הנאשם תחושה קשה של אי צדק, המצדיקה, לשיטתו של הסנגור, סטייה ממתחם העונש ההולם שייקבע בתיק זה והקלה בדינו של הנאשם. ב"כ המאשימה ביקש לדחות את טענתה הנ"ל של ההגנה לאכיפה בררנית, בהבהירו כי המאשימה עת שבחנה את תמונת הראיות לכאורה בתיק סברה כי אין די בה כדי לבסס כתב אישום נגד שני המעורבים האחרים באירוע, ולפיכך לא הוגש נגדם כתב אישום. הוטעם לעניין זה כי המאשימה נתקלה בחוסר שיתוף פעולה של המתלונן ושני עדי הראייה האחרים, דבר שלא איפשר הגשת כתב אישום נגד שני החשודים הנוספים.

22. כאן אקדים ואציין, כי הדין עם ב"כ המאשימה בתגובתו הנ"ל לטענת האכיפה הבררנית שהעלתה, כאמור, ההגנה. בית המשפט העליון קבע לעניין טענת האכיפה הבררנית בע"פ 8057/16 שטרימר נ' מדינת ישראל (9/8/17) (להלן: עניין שטרימר), כי: "החלטת רשויות האכיפה להעמיד לדין את פלוני ובו בעת להימנע מהגשת כתב אישום נגד אלמוני, החשוד אף באותה פרשה, אינה מקימה בהכרח טענה להגנה מן הצדק על רקע אכיפה בררנית ... בידי הרשות מסור שיקול דעת מנהלי אשר עליה להפעילו בסבירות, ומדובר בשיקול דעת רחב ובגדרו ניתן שלא להעמיד אדם לדין ובלבד שההחלטה התקבלה על יסוד טעמים עניינים...".

כן נקבע בעניין שטרימר, כי: טענת ההגנה מן הצדק נוכח אכיפה בררנית שמורה רק למקרים מובהקים וחריגים וכי יש לקבלה בזירות ובמשורה (ע"פ 7621/14 גוטסדינר נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (1.3.2017) (להלן: עניין גוטסדינר); עניין הרוש; ע"פ 5975/14 אגבריה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (31.12.2015); עניין פרץ). כמו כן, טענת האכיפה הבררנית היא מטבעה כזו היורדת לשורשם של ממצאי עובדה (ע"פ 8551/11 סלכגי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (12.8.2012)). בהתאם לכך, על הטוען אותה מוטל הנטל לתמוך את טיעונו בתשתית עובדתית מספקת אשר יש בה כדי להפריך את חזקת החוקיות ממנה נהנית המשיבה ככל רשות שלטונית אחרת (עניין גוטסדינר; בג"ץ 6396/96 זקין נ' ראש-עיריית באר-שבע, פ"ד נג(3) 289 (1999)).

23. ומהתם להכא: המקרה דנן אינו נמנה עם אותם מקרים מובהקים וחריגים, המצדיקים קבלת טענת אכיפה בררנית וקביעה פוזיטיבית כי המאשימה לא הפעילה באופן סביר את שיקול דעתה עת שהחליטה להעמיד לדין אך את

הנאשם שבפנינו ולא את שני החשודים האחרים בפרשה. המאשימה כרשות שלטונית נהנית מחזקת החוקיות והתקינות של מעשיה ולא עלה בידי ההגנה לסתור חזקה זו בתיק זה. ב"כ המאשימה הבהיר בטיעונו, כאמור, כי בתמונת הראיות בעת הרלוונטית היה די לבסס כתב אישום אך נגד הנאשם ולא נגד שני החשודים האחרים בפרשה. עיגון לטענה זו ניתן למצוא בכך שעד הראייה נאדם שהאב, שאף העיד בתיק זה כעד תביעה, סיפר בהודעתו במשטרה כי החזיק בידו במגבה (ג'ק) שחור, באמצעותו היכה את המתלונן בראשו (ראו: נ/1). גם עד התביעה באדר ג'והר סיפר בעדותו בבית המשפט כי מי שהחזיק במגבה לרכב בידו היה הנאשם ושני חבריו החזיקו מקלות בידיים (פרוטוקול מיום 3/7/16, עמ' 10 ש'2). מתמונת הראיות הנ"ל ניתן היה להסיק בעת הרלוונטית בדבר היות הנאשם הגורם הדומיננטי בביצוע העבירות. לפיכך, הפעילה המאשימה שיקול דעת סביר עת שהחליטה בשלב הראשון לייחס לנאשם גרימת עבירה של חבלה בכוונה מחמירה, באמצעות המגבה לרכב, ובד בבד החליטה לא להעמיד לדין את שני החשודים האחרים שמעורבותם באירוע הצטיירה כפחות משמעותית ממעורבותו של הנאשם. בשלב מאוחר יותר עם התבהרות התמונה הראייתית, לאחר שהעידו ונחקרו המתלונן ושני עדי תביעה נוספים, החליטה המאשימה לתקן את כתב האישום באופן המקל עם הנאשם. בסיכומו של דבר, המאשימה לא ערכה אבחנה בתיק זה בין שווים נוכח המסד הראייתי שלימד בדבר היות הנאשם מי שתקף את המתלונן בראשו באמצעות המגבה לרכב. האמור לעיל משמיט את הבסיס עליו מבקשת ההגנה לבסס בתיק זה את טענת האכיפה הבררנית ולפיכך אני דוחה טענה זו.

24. ב"כ הנאשם הוסיף וטען לעניין תיקונו של כתב האישום לטובת הנאשם, באופן המשקף את הפן הראייתי שנפרס בפני בית המשפט לאחר שמיעת חלק מהראיות. כן הדגיש ב"כ הנאשם את הודאתו בהזדמנות הראשונה של הנאשם לאחר תיקונו של כתב האישום, דבר שחסך זמן שיפוטי יקר ומגלם בחובו לקיחת אחריות על המעשים, כמו גם הסכם הפשרה שגובש, כאמור, בין הצדדים (נע/1).

25. עוד צוין ע"י הסנגור גילו הצעיר של הנאשם שהיה בעת ביצוע המעשים "בגיר צעיר", כבן 19 בלבד. ב"כ הנאשם ביקש להתחשב בכך שהנאשם שהה במעצר מאחורי סורג ובריוח מיום 16.11.15 ועד ליום 15.2.16, שאז נעצר באיזוק אלקטרוני בתנאי מעצר בית מלא עד ליום 9.6.16 שאף אז נותר הנאשם במעצר בית מלא, אם כי ללא איזוק אלקטרוני. רק ביום 28.5.17 צומצם מעצר הבית למעצר בית לילי בלבד, בו נתון הנאשם עד היום.

26. ב"כ הנאשם הוסיף וציין, כי במסגרת תיקון 113 אפשר המחוקק לבית המשפט לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, אם מצא כי קיים סיכוי של ממש לשיקומו של הנאשם. בעניינו נטען, כי סיכויי של הנאשם להשתקם גבוהים מאד לנוכח ההליך הטיפולי הממושך בו עמד עד עתה, הערכת שירות המבחן בעניינו והמערך המשפחתי התומך המצוי לצדו. עוד נטען בעניין זה, כי על אף החומרה שבצד מעשיו של הנאשם, אין לראותם כ"בעלי חומרה יתרה", באופן המצדיק התעלמות מסיכויי הגבוהים של הנאשם להשתקם.

27. לפיכך, בהתחשב בטענת ההגנה מן הצדק, גילו הצעיר של הנאשם, הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, לקיחת האחריות מצדו והסכם הפשרה שנתחם בינו לבין המתלונן, עותר הסנגור, כי בית המשפט יבכר בעניינו של הנאשם את אינטרס השיקום ויאמץ את המלצת שירות המבחן, כך שעונש המאסר על תנאי התלוי ועומד נגד הנאשם יוארך, ויושת עליו צו מבחן לתקופה שתקבע על ידי בית המשפט, זאת בצד צו של"צ בהיקף של 300 שעות. לתמיכה בעמדתו העונשית הנ"ל הגיש הסנגור אסופת פסיקה נע/3, וביקש שלא לגזור גזירה שווה מהפסיקה שהוגשה על ידי

המאשימה, שכן לדידו, אין הנדון דומה לראייה.

דין וגזירת הדין

28. תיקון מס' 113 לחוק העונשין מתווה את העיקרון המנחה את ביהמ"ש בבואו לגזור דינו של נאשם שהינו, לפי סעיף 40 ב לחוק העונשין, עיקרון ההלימה, לפיו צריך להתקיים יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. יחס זה מבטא, למעשה, את עיקרון הגמול (ראו: ע.פ. 1523/10 פלוני נ' מדינת ישראל, 18/4/12). סעיף 40 ג' לחוק העונשין קובע, כי על ביהמ"ש לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם, בהתאם לעיקרון המנחה הנ"ל. לשם כך, יתחשב ביהמ"ש בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הכלולות בסעיף 40 ט' לחוק העונשין.

29. על בית המשפט בשלב הראשון של יישום תיקון 113 לחוק העונשין, לבדוק האם העבירות בהן הורשע הנאשם מהוות אירוע אחד או כמה אירועים נפרדים, שאז לקבוע מתחם ענישה הולם לכל אירוע בנפרד ולאחר מכן לגזור עונש נפרד לכל אירוע (בד בבד עם קביעה האם ירוצו העונשים בחופף או במצטבר) או עונש כולל לאירועים כולם (סעיף 40"ג (ב) לחוק העונשין) (ראו: ע"פ 8641-12 מוחמד סעד נ' מ"י, 5.8.13). במקרה דנן אין חולק, ובצדק, כי שתי העבירות שבפנינו מהוות אירוע אחד, ולפיכך ייקבע להלן מתחם העונש ההולם בגינן.

30. הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע מעשיו של הנאשם הם- זכותו של אדם לשמירה על רכושו וזכותו לשלמות גופו וביטחונו. מדובר בזכויות יסוד רמת מעלה עליהן יש להגן, ולא בכדי העניק המחוקק לערכים אלה מעמד מיוחד בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו (ראו: ע"פ 6988/12 ראובן נ' מ"י (27/9/12)).

31. לעניין הזכות לחיים ולשלמות הגוף יפים דבריו הבאים של בית המשפט העליון, כפי שנאמרו בע"פ 3863/09 מדינת ישראל נ' חסן (10.11.2009):

"יש לשוב ולהדגיש כי זכותו של כל אדם לחיים ולשלמות הגוף היא זכות יסוד מקודשת ואין להתיר לאיש לפגוע בזכות זו. יש להילחם באלימות שפשטה בחברה הישראלית על כל צורותיה וגווניה, אם בתוך המשפחה ואם מחוצה לה, אם בקרב בני נוער ואם בקרב מבוגרים. זהו נגע רע שיש לבערו מן היסוד".

32. עוד בעניין החומרה הטמונה בתופעת האלימות שפשטה בחברתנו והצורך לבערה בדרך של השתת ענישה מחמירה, יפים הדברים הבאים, כפי שנאמרו זה מכבר מפי כב' השופטת ארבל בע"פ 4173/07 פלוני נ' מ"י (16/8/07):

"רבות נאמר בבתי המשפט על תופעת האלימות הפושה בחברה הישראלית וכל הצורך של איחוד כוחות של כל הרשויות לצורך מלחמה בתופעה זו. תפקידו של בית המשפט במאבק הוא הטלת עונשים

מרתיעים ומשמעותיים על הנוקטים באלימות לפתרון סכסוכים, על מנת להעביר מסר, הן לעברייני האינדיווידואלי, והן לעבריינים הפוטנציאליים ולחברה כולה, כי אין החברה טולרנטית להתנהגויות מעין אלה".

33. במקרה שבפנינו יש לזקוף, לחובת הנאשם, במסגרת סקירת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, את התכנון שנלווה לעבירות. ודוק, ממקרא כתב האישום המתוקן, עולה כי שני רכבים חסמו את הרכב בו נסע המתלונן, ולאחר מכן, יצא הנאשם מאחד מהם (מהמרצדס) כשהוא אוזח באלת עץ בדמוי מקל של טוריה וגם הנוסעים הנוספים שיצאו יחד עמו, אחזו במקלות עץ בדמות מקלות של טוריה, כשאחד מהם אחז במגבה של רכב (ג'ק של רכב). התנהלותם הנ"ל של הנאשם ושותפיו, מדברת בעד עצמה ומלמדת בדבר תכנון מוקדם של המעשים. עוד אציין, לחובת הנאשם, כי ממקרא כתב האישום לא עולה התגרות קודמת של המתלונן, דבר המוסיף נופך של חומרה למעשיו של הנאשם שבוצעו, כאמור, בחברותה. כאן יודגש כי לאחר שהמתלונן נחבל בראשו ובעודו שרוע על הקרקע, המשיכו הנאשם ואחרים לחבוט בו בצוותא, באמצעות מקלות העץ שאחזו בידיהם, זאת ללא רחם.

34. למתלונן נגרמו כתוצאה ממעשיהם של הנאשם ושותפיו, כמתואר בסעיף 5 לכתב האישום, נזקים גופניים של ממש לרבות חבלת ראש ושבר ביד ימין. כתוצאה מחבלת הראש, סבל המתלונן, לפחות עד למועד הגשת כתב האישום, מליקוי בדיבור ובגמגום והוא אושפז במשך מספר ימים בבתי חולים (מיום 15/11/2015 עד ליום 17/11/2015) בנקודה זו אציין כי מעדותו של המתלונן בפני עולה, כי כחודשיים לאחר האירוע, חלף הגמגום ממנו סבל. אך בדרך של מזל, לא הסתיים האירוע הנ"ל בנזק גופני חמור יותר למתלונן, אשר נחבל, בין היתר, בראשו, באמצעות נשק קר.

35. לאמור לעיל אוסיף, כי הנאשם ושותפיו גרמו, באמצעות כלי הנשק הקר שאחזו בידיהם, גם נזקים לרכב של אמו של המתלונן, בו נסע, כאמור, המתלונן, וזאת גם על מנת להטיל אימה על יושבי הרכב. עם זאת, יש ליתן את הדעת, במידת מה לטובת הנאשם, לכך שכתב האישום המתוקן אינו מייחס לו פיזית את הכאת המתלונן בראשו, שהביאה לנפילתו ארצה אף כי ברי שהנאשם אחראי, כמבצע בצוותא, לביצוע מכלול המעשים מושא כתב האישום.

36. במסגרת סקירת מדיניות הענישה הנהוגה בגין העבירה שעניינה חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, שהינה החמורה מבין שתי העבירות בהן הורשע הנאשם, תובא הפסיקה הבאה:

· בת"פ (מחוזי באר שבע) 8075/05 מ"י נ' אבו עראר (4.2.07) הושת על נאשם, שהורשע מכוח הודאתו בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ובעבירה של החזקת סכין שלא כדין, עונש של 15 חודשי מאסר בפועל. במקרה הנ"ל דובר בנאשם בן 26, בעל עבר נקי, שדקר בבית ספר קטין, באמצעות סכין, ובעקבות מעשה זה נפצע הקטין ברכו השמאלית ואושפז במשך יומיים בבית חולים.

· בת.פ. 20493-05-12 (מחוזי נצרת) מ"י נ' טובין (7.10.13) הושת על נאשם, שהורשע בביצוע עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, בצד עבירות של איומים ושיבוש מהלכי משפט, עונש של 24 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי המעצר, תוך קביעת מתחם עונש הולם שנע בין 12 ל- 48 חודשי מאסר בפועל. במקרה הנ"ל דובר בנאשם שנכנס לדירת המתלוננת, שלף אלה מברזל והחל להכות באמצעותה את המתלוננת בכל חלקי גופה, תוך איום על

המתלוננת, אשר נגרמו לה פגיעות קשות, לרבות שברים בידה השמאלית ופצעים וחתכים בקרקפת. עוד יצוין כי במקרה הנ"ל הודה הנאשם שהיה בגיר בן 23 בביצוע העבירות.

בע"פ 5620/12 ג'ורבאן נ' מ"י (14.11.12) הותיר בית המשפט על כנו עונש של 24 חודשי מאסר בפועל, שהושת על המערער, אשר הורשע, עפ"י הודאתו בבית המשפט המחוזי בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות (המערער חתך את פניו של המתלונן באמצעות חפץ ממתכת וכתוצאה מכך נגרמו למתלונן חתכים בפניו והוא נזקק לתפירתם בבית חולים).

ע"פ 6186/12 סיסאי קסטה נ' מדינת ישראל (17.02.13) - המערער הורשע על פי הודאתו בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. המערער תקף את המתלונן בפניו, באמצעות בקבוק בירה, על רקע דין ודברים ביניהם כאשר שניהם היו בגילופין. למתלונן נגרמו שברים בעצמות הפנים ופגיעות נוספות בראשו. למערער היה עבר פלילי והתסקיר של שירות המבחן בעניינו לא היה חיובי. ביהמ"ש המחוזי הטיל על אותו מערער עונש של 30 חודשי מאסר בפועל. ביהמ"ש העליון דחה את הערעור.

ע"פ 6484/14 תלחמי נ' מדינת ישראל (06.12.15)-המערער הורשע בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. המערער הטיח לעבר ראשו של המתלונן מוט מתכת, עם קצוות מושחזים. המתלונן הגן בידו על ראשו וכתוצאה מכך נחבל בידו השמאלית באופן שהצריך ניתוח. המערער נעדר עבר פלילי. ביהמ"ש המחוזי גזר עליו 21 חודשי מאסר בפועל ופיצוי למתלונן בסך 30,000 ₪. ביהמ"ש העליון דחה את הערעור וקבע כי בנסיבות העניין ביהמ"ש המחוזי לא חרג ממתחם העונש הראוי, ואף בתוך המתחם לא החמיר יתר על המידה עם המערער.

ע"פ 379/15 אגינצ'ה לוי נ' מדינת ישראל (26.07.15)-המערער הורשע על פי הודאתו בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. במהלך ויכוח בינו לבין המתלונן, הטיח המערער בחוזקה בקבוק בירה מלא בחלקו, בפניו של המתלונן. עקב כך המתלונן נותח ואושפז בבי"ח. למערער היו הרשעות קודמות בעבירות אלימות. ביהמ"ש המחוזי קבע כי מתחם הענישה נע בין 24 - 48 חודשי מאסר בפועל והטיל על המערער 30 חודשי מאסר בפועל ופיצוי בסכום של 10,000 ₪. ביהמ"ש העליון דחה את הערעור וקבע שהעונש אינו חורג ממדיניות הענישה הנהוגה.

ע"פ 7475/14 מהדי נ' מדינת ישראל (25.12.14) -המערער הורשע, מכוח הודאתו, בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. בין המערער לבין המתלונן התפתח ויכוח על רקע עקיפת המתלונן את רכבו של המערער. המערער יצא מרכבו, דחף את המתלונן ובהמשך היכה את המתלונן באמצעות כלי עבודה ממתכת. כתוצאה ממעשיו של המערער, נשברו למתלונן שלוש שיניים ונגרם לו חתך בשפתו העליונה שנדרשו תשעה תפרים על מנת לאחותו. ביהמ"ש המחוזי הטיל עליו 24 חודשי מאסר בפועל. העליון הפחית את עונשו ל- 20 חודשי מאסר בפועל, בשל השיהוי הניכר של יותר משנתיים וחצי, ממועד ביצוע העבירה עד להגשת כתב אישום וכן בהינתן פרק הזמן של יותר מארבע וחצי שנים עד למתן גזר הדין.

37. לאחר שבחנתי, כאמור, את הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות ע"י הנאשם, את נסיבות ביצוע העבירות וכן סקרתי את מדיניות הענישה הנהוגה בגין העבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, הגעתי לכלל מסקנה, כי מתחם העונש ההולם בתיק זה נע בין עונש של 24 חודשי מאסר בפועל עד לעונש של 48 חודשי מאסר בפועל.

38. עם זאת, לדידי, יש מקום בתיק זה לחרוג לקולה ממתחם העונש ההולם, זאת בהתבסס על עקרון השיקום העולה מסעיף 40 ד (א) לחוק העונשין הקובע, כהאי ליסנא: "קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה ומצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו, וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקומי כלפי הנאשם, לרבות העמדתו במבחן לפי סעיפים 82 או 86 או לפי פקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969".

39. בעת ביצוע העבירות היה הנאשם בן 19 ו-3 חודשים, ולפיכך ניתן להגדירו כ-"בגיר צעיר". בנקודה זו יפים דבריו הבאים של בית המשפט העליון, כפי שנאמרו בע"פ 7781/12 פלוני נ' מדינת ישראל:

"בית משפט זה קבע פעמים רבות כי בקביעת עונשם של 'בגירים צעירים', וזאת מכוח אותן טענות שמעלה באת כוח המערער, יש להעניק משקל נכבד לפוטנציאל השיקומי כעולה מתסקיר המבחן... מבלי לקבוע יתדות, נראה כי בקבוצה זו יש לייחס משקל גבוה יותר (בדומה לקטינים) כאשר ניתנת המלצה של שירות המבחן לשלב את הנאשם במסגרת שיקומית, בשל קרבה לגיל הקטינות...". (פסקאות 26-58 לפסק הדין (25.6.2013)).

40. כן נקבע לעניינם של בגירים צעירים בע"פ 2357/13 איתמר רוש נ' מדינת ישראל (06.10.2013), כהאי ליסנא:

"על פי מחקרים אין גיל 18 נקודת מפנה מוחלטת בהתבגרות, וכן כי השפעת מאסר בפועל על בגירים צעירים רבה יותר, ושיקולי השיקום מובהקים יותר מאשר לגבי "בגירים רגילים", אף במשפט המשוה; כך במיוחד כשעסקינן במאסר ראשון. .. חשוב להבהיר כי אין בקביעתנו זו כדי לקבוע כי בגזירת עונשם של קבוצה זו, יש לשקול שיקולים זהים לאלו של קטינים. יחד עם זאת, על בית המשפט בקבעו את עונשו של 'בגיר צעיר' לייחס לגילו משקל משמעותי. במסגרת זאת, עליו לשקול בין היתר את קרבתו לגיל 18, ההשפעה האפשרית של מאסר בפועל על שיקומו ומצבו הנפשי, ובגרותו. הכל כעולה מתסקיר המבחן שיוגש בפניו בטרם גזירת העונש".

41. ומן הכלל אל הפרט:

תסקירי שירות המבחן שהוגשו בתיק זה בעניינו של הנאשם מדברים בעד עצמם ומלמדים כי קיים במקרה זה סיכוי של ממש לשיקומו. אומנם, שירות המבחן העריך כי קיים סיכוי במדרג בינוני להישנות התנהגות אלימה, ברמת חומרה בינונית, ע"י הנאשם. אולם, מנגד, עולה מתסקירו המשלים של שירות המבחן, כי הנאשם משתף פעולה בקבוצה הטיפולית בה הוא נוטל חלק וכן הוא משתף פעולה עם קצינת המבחן. נוכח האמור לעיל, מבהיר שירות המבחן כי שילובו של הנאשם באפיק הטיפול מפיחת מהסיכון להישנות עבירות דומות על ידו. אי לכך, ממליץ שירות המבחן לאפשר לנאשם להשלים את ההליך הטיפולי בו החל, דבר העשוי לשרת גם את האינטרס הציבורי לבל ישוב הנאשם

למעגל הפשיעה. שליחת הנאשם הצעיר למאסר מאחורי סורג ובריח עלולה להפוך, חלילה, את הנאשם לעבריין מועד. מנגד, שילובו בהליך הטיפול, עשוי להביא, בסופו של יום, לשילובו כאזרח שומר חוק בחברה הנורמטיבית.

42. לאמור לעיל יש להוסיף, כי הנאשם בתיק זה הודה בעובדות כתב האישום המתוקן, שהקל עמו. הודאתו הנ"ל של הנאשם, במהלך שמיעת פרשת התביעה, חסכה העדת עדים נוספים וחסכה גם זמן שיפוטי יקר. אולם, מעבר לכך, מלמדת הודאה זו בדבר קבלת אחריות ע"י הנאשם למיחוס לו בכתב האישום, לאחר תיקונו. זאת ועוד, הנאשם משלם למתלונן, על פי הסכם הפשרה הנ"ל, פיצוי בגין נזקיו בסכום של 15,000 ₪, דבר נוסף המלמד בדבר לקיחת אחריות על המעשים. אינני מתעלמת מכך שהנאשם הורשע, כאמור, בבית משפט השלום לנוער, בביצוע עבירות של פגיעה בנסיבות מחמירות והחזקת סכין שלא כדין, בהיותו קטין. כמו כן, אינני מתעלמת מכך שלחובתו של הנאשם תלויה ועומד מאסר על תנאי בר הפעלה בן 8 חודשים שהושת עליו בגין ביצוע העבירות הנ"ל. ברם, מנגד, אין להתעלם גם מכך שמאז ביצוע העבירות שבפנינו, במשך תקופה של יותר משנתיים, לא נפתחו נגד הנאשם תיקים נוספים במשטרת ישראל. כך גם יש לזקוף, לטובת הנאשם, את העובדה שהוא היה נתון במעצר, מאחורי סורג ובריח, במשך תקופה של 3 חודשים, ולאחר מכן הוא נעצר באיזוק אלקטרוני למשך תקופה נוספת של 4 חודשים ושחרר למעצר בית מלא בו שהה במשך כ-5 חודשים נוספים. מעצרו הנ"ל של הנאשם, שהינו כאמור בחור צעיר שלא ריצה מעולם מאסר בחייו, הותר בו, מטבע הדברים, את חותם ההרתעה.

43. אשר על כן אני מחליטה, כאמור, לסטות לקולה בתיק זה, מטעמים של שיקום, ממתחם העונש ההולם שנקבע על ידי לעיל ובד בבד לאמץ את המלצת שירות המבחן, לפיה יושתו על הנאשם בתיק זה צו שירות לתועלת הציבור (צו של"צ) בהיקף של 300 שעות, צו מבחן למשך שנה וכן יוארך המאסר המותנה התלוי ועומד, כאמור, נגד הנאשם. בנוסף, תופעל ההתחייבות הכספית בסך 4,000 ₪ עליה חתם הנאשם בת.פ. 31961-04-14 בבית המשפט לנוער בחדרה, במסגרת התיק הקודם בו הוטל עליו גם המאסר המותנה הנ"ל. נוכח האמור בהסכם הפשרה בין הנאשם למתלונן, לפיו משלם הנאשם למתלונן סכום של 15,000 ₪ כפיצוי בגין נזקיו, אינני מוצאת לנכון להוסיף רכיב של פיצוי לרכיבי הענישה הנ"ל.

44. בסיכומי של דבר, אני דנה את הנאשם, כדלקמן:

· אני מורה בדבר הארכת המאסר המותנה בן ה-8 חודשים שהושת על הנאשם בת.פ.

31961-04-14 בבית המשפט לנוער בחדרה, זאת למשך שנתיים.

· אני מטילה על הנאשם צו של"צ בהיקף של 300 שעות, אשר יבוצע ע"י הנאשם, על פי תוכנית שתוגש תוך 15 יום לתיק זה ע"י שירות המבחן.

· אני מטילה על הנאשם צו מבחן למשך 12 חודשים, כאמור בתסקיר המשלים של שירות המבחן.

· אני מורה על הפעלת ההתחייבות הכספית בסכום של 4,000 ₪, עליה חתם הנאשם בת.פ. 31961-04-14 בבית משפט השלום לנוער בחדרה (ט/1), באופן שהסכום הנ"ל ישולם ע"י הנאשם ב-10 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים בסך 400 ₪ כל אחד, החל מיום 15/01/2018 ואילך.

הנאשם מוזהר בזה כי במידה ולא יעמוד בתנאי צו השל"צ וצו המבחן או יבצע עבירה נוספת בתקופת צו המבחן והצווים הנ"ל יפקעו, או אחד מהם, אזי יהיה צפוי הנאשם לגזירת דינו מחדש לחומרה.

המזכירות תמציא העתק מגזר הדין לשירות המבחן, אשר יגיש את תכנית השל"צ עד ליום 18/01/2018 - שאז יובא התיק לעיוני, לצורך אישור תוכנית השל"צ.

ניתן היום, ט"ז בטבת תשע"ח, 03 ינואר 2018, במעמד באי כוח הצדדים והנאשם.